

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18552

Θέμα 173^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 458-472**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΝ. *Τούτων ἐγὼ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὸς οὐδενὸς
φρόνημα δείσασ', ἐν θεοῖσι τὴν δίκην
δώσειν· θανουμένη γὰρ ἐξήδη, τί δ' οὐ;
κεῖ μὴ σὺ προῦκήρυξας. Εἰ δὲ τοῦ χρόνου
πρόσθεν θανοῦμαι, κέρδος αὐτ' ἐγὼ λέγω·
ὄστις γὰρ ἐν πολλοῖσιν ὡς ἐγὼ κακοῖς
ζῆ, πῶς ὄδ' οὐχὶ κατθανῶν κέρδος φέρει;
Οὕτως ἔμοιγε τοῦδε τοῦ μόρου τυχεῖν
παρ' οὐδὲν ἄλγος· ἀλλ' ἂν, εἰ τὸν ἐξ ἐμῆς
μητρὸς θανόντ' ἄθραπτον ἠνσχύμην νέκυν,
κείνοις ἂν ἤλγουν· τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.
Σοὶ δ' εἰ δοκῶ νῦν μῶρα δρῶσα τυγχάνειν,
σχεδὸν τι μῶρω μαρίαν ὀφλισκάνω.* 460
465
- ΧΟ. *Δηλοῖ τὸ γέννημ' ὦμόν ἐξ ὦμοῦ πατρὸς
τῆς παιδός· εἵκειν δ' οὐκ ἐπίσταται κακοῖς.* 470

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: θανουμένη γὰρ ἐξήδη, ... τοῖσδε δ' οὐκ ἀλγύνομαι.****(Μονάδες 30)**

γιατί ήξερα πολύ καλά ότι θα πεθάνω, πώς όχι; (Θα το γνώριζα) ακόμη κι αν εσύ δεν είχες βγάλει τη διαταγή σου. Αν όμως είναι να πεθάνω πρόωρα (πριν από το μοιραίο χρόνο), αυτό εγώ το θεωρώ κέρδος· γιατί όποιος ζει, όπως εγώ, μέσα σε πολλές συμφορές (σε μεγάλη δυστυχία), πώς αυτός εδώ δεν είναι κερδισμένος όταν πεθάνει; Έτσι κι εμένα τουλάχιστον καθόλου δεν με λυπεί να υποστώ αυτόν το θάνατο (να έχω αυτήν τη μοίρα)· αν όμως ανεχόμεν να μένει άταφο το πτώμα του αδελφού μου από την ίδια μάνα μετά το θάνατό του, για εκείνα θα λυπόμουν· γι' αυτά εδώ όμως δεν θλίβομαι.

2. α) Πώς αντιμετωπίστηκαν οι καινοτομίες του Θέσπη στην εποχή του;
β) Ποιες αλλαγές οδήγησαν σταδιακά την τραγωδία στην οριστική της μορφή ως θεατρικού είδους;

(Μονάδες 10)

α) Ο Θέσπης φαίνεται ότι ενθουσίασε με τις καινοτομίες του τον λαό και, παρά τις αντιδράσεις του γέροντα πια Σόλωνα, που θεωρούσε τις παραστάσεις ψευδολογίες, δημιούργησε έναν μικρό θίασο, το γνωστό *ἄρμα Θέσπιδος*, με τον οποίο περιόδευε στα χωριά της Αττικής και έπαιρνε μέρος στις ανοιξιάτικες Διονυσιακές γιορτές.

β) Όσο τα διαλογικά-θεατρικά στοιχεία, με τον καιρό, έπιαναν μεγαλύτερη έκταση, τόσο περιοριζόταν και ο ρόλος του χορού, μέχρι που κατέληξε να τραγουδάει άσματα άσχετα με τον Διόνυσο. Όταν και οι υποθέσεις των έργων έπαψαν πια να έχουν άμεση σχέση με τον Διόνυσο (ήταν δηλαδή *απροσδιόνυσες*), σταμάτησαν και οι άντρες του χορού να μεταμφιέζονται σε σατύρους. Έτσι η τραγωδία έπαιρνε με την πάροδο του χρόνου την οριστική της μορφή ως θεατρικό είδος.

3. *προύκηρυξας, θανοῦμαι, λέγω, ζῆ, φέρει*: Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις, απλές ή σύνθετες, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 10)

προύκηρύξας → προκήρυξη, ιεροκήρυκας
θανοῦμαι → αθανασία, θνησιγενής
λέγω → επίλογος, λεξιλόγιο
ζῆ → ζωηρός, ζώδιο
φέρει → ασθενοφόρο, φέρετρο

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολογος